

ZUZANA GAVALIEROVÁ, AHMADULLAH FATHI A KOLEKTÍV

COVID-19

EDUKÁCIA DOSPELÉHO PACIENTA

OŠETROVATELSTVO 2021

Táto odborná publikácia je určená sestram a iným zdravotníckym pracovníkom zaoberajúcim sa procesom edukácie.

Dôležité upozornenie: Príspevky od autorov v publikácii sú vypracované v súlade s aktuálnymi poznatkami vedy ku dňu uverejnenia. Autori nemôžu prevziať záruku za údaje týkajúce sa ich aktuálnosti v budúcnosti. Je teda na každom, kto chce používať tieto informácie, aby si kontroloval aktuálnosť uvedených referencií.

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovat' akýmkoľvek spôsobom, ani byť šírená (elektronicky, papierovo, fotograficky a pod.) bez písomného súhlasu vlastníka autorských práv.

© COVID-19, edukácia dospelého pacienta

Vedúci autorského kolektívu: PhDr. Zuzana Gavalierová, MUDr. Ahmadullah Fathi

Recenzenti: doc. MUDr. Ivan Solovič, CSc.

PhDr. Lukáš Kober, PhD., MPH

Ilustrácia obrázkov: MUDr. Ahmadullah Fathi

Grafická úprava: PhDr. Eva Potočná

Obálka: Marián Mereš

Vydavateľ: Infodoktor, o.z.

Tlač: Popradská tlačiareň, vydavateľstvo, s. r. o., Poprad

Poprad 2021. Vydanie prvé, 144 strán.

ISBN: 978-80-973660-1-8

Recenzia publikácie „COVID-19, edukácia dospelého pacienta“

Starostlivosť o pacienta s infekciou SARS-CoV-2 si vyžaduje empatický a komplexný prístup od kompetentných zdravotníckych pracovníkov, zvlášť keď sú pod enormným pracovným tlakom, čo sa týka počtu, ako aj komplikácií COVID-19. Preto je chvályhodná každá snaha pomôcť zdravotníckym pracovníkom pri získaní ucelených a relevantných vedomostí o pandémii infekcie SARS-CoV-2.

Predložená publikácia sa snaží podať komplexný pohľad na problematiku COVID-19 z pohľadu sestry. Publikácia okrem sumarizácie teoretických poznatkov podáva aj návrhy pre klinickú prax. Je spracovaná na základe vlastných skúseností autorov, ako aj zo skúseností s liečbou stavov po iných respiračných ochoreniach v našich podmienkach publikovaných v odbornej literatúre.

V rámci publikácie „COVID-19, edukácia dospelého pacienta“ sa autori orientovali na horúčku ako príznak, dýchavicu u dospelého pacienta, intervenciu pri suchom a vlhkom kašli, bolesť hlavy ako príznak COVID-19 a mnohé ďalšie dôležité informácie potrebné pre každodennú prax. Obsahuje informácie pre sestry, ktoré môžu využívať pri edukačnej činnosti pacienta, jeho rodiny či opatrovateľa, obsahuje zoznam varovných príznakov tak, aby nedošlo k zanedbaniu zdravotného stavu a možným nedozerným následkom.

V publikácii sú vypracované jednotlivé príznaky COVID-19 vo forme edukačných listov, ako aj vysvetlenie niektorých medicínskych termínov, s ktorými prichádzajú sestry počas svojej praxe do kontaktu. Cieľom vzdelávania je nielen priniesť teoretické vedomosti, ale ísť do hĺbky, využívať a hľadať ich uplatňovanie pre každodennú prax. Sestra, ktorá disponuje relevantnými vedomosťami je si istá svojím postupom pri odovzdávaní informácií a nie je vystavená stresu, čo je v dnešnej hektickej dobe žiaduce.

Významnou kapitolou publikačnej práce je kapitola o post-Covid-19 a long-COVID-19, ktorá by mohla byť nápomocná všetkým zdravotníckym pracovníkom. Publikácia je súborom vybraných príznakov COVID-19, vypracovaných v štruktúrovanej podobe, kde sa naznačuje problém, určujú ciele, prináša prehľad a posúdenie stavu pacienta s odporúčením v podobe nefarmakologických opatrení a možnej farmakologickej liečby.

Predloženú publikáciu odporúčam na publikovanie.

Vysoko si vážim prácu autorov v súčasnej post Covidovej dobe.

doc. MUDr. Ivan Solovič, CSc.

Konzultant WHO pre TBC, vedúci kolaboratívneho centra WHO,
Prezident Slovenskej pneumologickej a ftizeologickej spoločnosti SLS,
Primár I. oddelenia pneumoftizeológie, Národný ústav tuberkulózy, pľúcnych
chorôb a hrudníkovej chirurgie, 059 84 Vyšné Hágy

Recenzia publikácie „COVID-19, edukácia dospelého pacienta“

Odborná spôsobilosť sestry sa hodnotí na základe nadobudnutých vedomostí, schopností a zručností, ktoré sestra získava v podobe aktivít sústavného vzdelávania počas celého svojho profesijného pôsobenia. Formou seba vzdelávania získava sestra aktuálne a recenzované informácie, potrebné pre edukačnú činnosť v rovine individuálnej, skupinovej či komunitnej, ako aj pri zápase so zákernou infekciou SARS-CoV-2.

Správna a cielená edukácia je jediným nástrojom na zodpovedanie kľúčových otázok, ktoré môžu viesť k spolupráci pacienta a následne pozitívne ovplyvniť priebeh ochorenia a to nielen počas krízy, ktorú spôsobila pandémia. Kauzálna liečba COVID-19 zatiaľ nie je dostupná. Symptomatická liečba ako aj nefarmakologické opatrenia bez aktívneho prístupu sestier, by boli nezvládnutelné pre enormný nárast počtu pacientov. Tiež je potrebné dávať do popredia preventívne aktivity sestier pri očkovaní proti COVID-19. Na dôležitosť a potrebu vzniku tejto publikácie poukazuje aj fakt, že v čase pandémie laická, ale aj odborná verejnosť pociťuje deficit vedomostí. Zdravotnícki pracovníci sú konfrontovaní s mnohými odbornými otázkami, či v rovine preventívnej alebo terapeutickej, ktoré sú zodpovedné v tejto publikácii.

Publikácia „COVID-19, edukácia dospelého pacienta“, obsahuje dôležité informácie pre sestru, ktoré môže zdieľať so svojimi pacientmi a členmi ich rodiny. Zároveň je vhodná aj pre študentov ošetrovateľstva a iných zdravotníckych profesií, poskytuje základnú osobnú a vzdialenú edukáciu pacientov prostredníctvom navrhnutých edukačných listov, ktoré sa zameriavajú na najčastejšie príznaky ochorenia COVID-19, vrátane postupu pri tzv. long-Covid-19, ktorý je ďalším významným problémom u pacientov bojujúcich s COVID-19.

Už dávno neplatí mýtus, že pacienti sú edukovaní len lekármi. Šikovná a odborne zdatná sestra dokáže byť nápomocná pri komplexnej liečbe, hlavne pri preventívnych a nefarmakologických opatreniach. Pandémia COVID-19 raz zmizne, nemôžeme však dúfať v to, že už nikdy žiadna iná nepríde. Ostražitosť, prevencia a podpora zdravia u našich pacientov by sa mala stať súčasťou našej každodennej práce a to nielen v čase krízy.

Predkladané dielo odporúčam na publikovanie.

PhDr. Lukáš Kober, PhD., MPH

Fakulta zdravotníctva KU v Ružomberku

Riaditeľ kancelárie Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek,

Amurská 71, Bratislava